

Zbornik sudske prakse

Predmet C-425/14

Impresa Edilux Srl

i

Società Italiana Costruzioni e Forniture Srl (SICEF)

protiv

Assessorato Beni Culturali e Identità Siciliana – Servizio Soprintendenza Provincia di Trapani i dr.

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Italija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Javna nabava – Direktiva 2004/18/EZ – Razlozi za isključenje iz sudjelovanja u postupku javne nabave – Nabava koja ne doseže prag primjene te direktive – Temeljna pravila UFEU-a – Izjava o prihvaćanju izjave o zakonitosti u vezi sa suzbijanjem kriminalnih aktivnosti – Isključenje zbog nepodnošenja takve izjave – Dopuštenost – Proporcionalnost“

Sažetak – Presuda suda (deseto vijeće) od 22. listopada 2015.

1. *Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Pitanje u vezi s javnom nabavom na koju se ne primjenjuje zakonodavstvo Unije – Uključivanje s obzirom na siguran prekograničan interes nabave*

(Direktiva 2004/18 Europskog parlamenta i Vijeća)

2. *Usklađivanje zakonodavstava – Provedba javne nabave radova, robe i usluga – Direktiva 2004/18 – Dodjela ugovora – Razlozi za isključenje iz sudjelovanja u nabavi – Diskrecijska ovlast država članica – Granice – Nacionalno zakonodavstvo kojim se dopušta javnom naručitelju da isključi ponuditelje koji nisu prihvatili izjavu o zakonitosti u vezi sa suzbijanjem organiziranog kriminala – Dopuštenost – Automatsko isključenje ponuditelja koji ne potvrde nepostojanje sporazuma ili odnosa kontrole ili povezanosti s drugim ponuditeljima i njihovo obvezivanje da neće dati u podizvođenje nikakvu vrstu zadataka drugim sudionicima u postupku – Nedopuštenost – Povreda načela proporcionalnosti*

(Direktiva 2004/18 Europskog parlamenta i Vijeća)

1. Činjenica da je sud koji je uputio zahtjev prethodno pitanje oblikovao pozivajući se samo na određene odredbe prava Unije nije prepreka da mu Sud pruži sve elemente tumačenja koji bi mogli biti korisni za presudu u postupku u kojem odlučuje, bez obzira na to je li se sud koji je uputio zahtjev na to pozvao u tekstu svojih pitanja. U tom smislu na Sudu je da iz svih podataka koje je dostavio nacionalni sud, a posebno iz obrazloženja odluke o upućivanju zahtjeva za prethodnu odluku, izvuče one dijelove prava Unije koje je potrebno tumačiti imajući u vidu predmet spora.

Kada je riječ o prethodnom pitanju kojim se traži tumačenje direktive 2004/18 o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama, kada javna nabava o kojoj je riječ u glavnom postupku ima nižu vrijednost od relevantnog praga primjene iz te direktive, treba zaključiti da se na predmetnu javnu nabavu ipak primjenjuju temeljna pravila i opća načela UFEU-a, a osobito načela jednakog postupanja i nediskriminacije zbog državljanstva kao i obveza transparentnosti koja iz njih proizlazi, jer sud koji je uputio zahtjev pristaje na primjenu načela prava EU-a u sporu koji se pred njim nalazi i utvrđuje da u tom pogledu postoji određeni prekogranični interes.

(t. 20. - 23.)

2. Temeljna pravila i opća načela UFEU-a, posebno načelo jednakog postupanja i nediskriminacije kao i obveza transparentnosti koja iz toga proizlazi, trebaju se tumačiti na način da im se ne protivi odredba nacionalnog prava na temelju koje javni naručitelj može predvidjeti da se natjecatelja ili ponuditelja automatski isključuje iz postupka nadmetanja u javnoj nabavi jer nije zajedno sa svojom ponudom podnio pisanu izjavu o prihvaćanju obveza i uvjeta iz izjave o zakonitosti, poput one u glavnom postupku, čiji je cilj suzbijanje infiltriranja organiziranoga kriminala u sektor javne nabave. Međutim, ako ta izjava sadržava odredbe prema kojima se natjecatelj ili ponuditelj ne nalazi u odnosu kontrole ili povezanosti s drugim natjecateljima ili ponuditeljima, nije sklopio niti će sklopiti sporazume s drugim sudionicima u postupku nadmetanja i neće dati u podizvođenje nikakvu vrstu zadataka drugim poduzetnicima koji sudjeluju u tom postupku, nedavanje takvih izjava ne može imati za posljedicu automatsko isključenje natjecatelja ili ponuditelja iz navedenog postupka.

Stoga državama članicama prilikom donošenja mjera kojima se jamči poštovanje načela jednakog postupanja i obveze transparentnosti, koja obvezuju javne naručitelje u svim postupcima provedbe javne nabave, treba priznati stanoviti diskrecijski prostor. Naime, svaka država članica može sama najbolje identificirati, u svjetlu povijesnih, pravnih, ekonomskih ili socijalnih okolnosti koje su joj svojstvene, situacije pogodne za nastanak postupanja koja mogu dovesti do povrede tog načela i obveze. Međutim, u skladu s načelom proporcionalnosti, koje predstavlja opće načelo prava Unije, mjera poput izjave o prihvaćanju izjave o zakonitosti u vezi sa suzbijanjem kriminalnih aktivnosti ne treba nadilaziti ono što je potrebno za postizanje željenog cilja. S tim u vezi, automatsko isključenje natjecateljâ ili ponuditeljâ koji se nalaze u takvom odnosu s drugim natjecateljima ili ponuditeljima nadilazi ono što je nužno za prevenciju koluzivnog ponašanja i time ono što je potrebno da bi se osigurala primjena načela jednakog postupanja i poštovanje obveze transparentnosti. Naime, takvo automatsko isključenje predstavlja neoborivu pretpostavku međusobnog utjecaja u predmetnim ponudama, u istoj javnoj nabavi, poduzetnika vezanih odnosom kontrole ili povezanosti. Na taj način ono odbacuje mogućnost da ti natjecatelji ili ponuditelji dokažu nezavisnost u svojim ponudama te je stoga suprotno interesu Unije da se osigura najšire moguće sudjelovanje ponuditelja u postupku javne nabave.

(t. 26., 29., 36., 41. i izreka)